

Den 10. februar 2025
Ref. THUPHA
J.nr. 24-11-000094**Notat om høringssvar fra ekstern høring over udkast til bekendtgørelse om supplerende bestemmelser om mulighed for restudbetaling for 20-årige tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger eller tilskud til fastholdelse af vådområder m.v.**

Udkast til bekendtgørelse om supplerende bestemmelser om mulighed for restudbetaling for 20-årige tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger eller tilskud til fastholdelse af vådområder m.v. blev sendt i ekstern høring den 16. december 2024 med frist for afgivelse af høringssvar den 6. januar 2025. Dette notat omhandler høringssvar modtaget fra andre end ministerier eller myndigheder under ministerierne.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har modtaget høringssvar fra:

1. Landbrug & Fødevarer

Høringssvar	Opfølgning
1. Landbrug & fødevarer	
Generelle bemærkninger	
<p>Det er vigtigt, at de tilskudsmæssige og administrative konsekvenser ved at søge om restudbetaling er fuldt oplyste for landmænd og lodsejere, så de kan foretage en konkret vurdering af, om det er hensigtsmæssigt at søge om restudbetaling på et givent areal med 20-årigt tilsagn.</p> <p>Det er i denne forbindelse også vigtigt, at alle tilsagnshavere bliver informeret direkte om mulighederne for at søge om restudbetaling.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>I forbindelse med åbningen af ansøgningsrunden for fællesskema 2025, udsender styrelsen en vejledning om ansøgning af restudbetaling for de 20-årige tilsagn, herunder konsekvenserne ved enten at søge eller ikke søge restudbetaling.</p> <p>For langt de fleste landbrugere vil der være fordele i at ansøge om samlet restudbetaling. Herved sikres, at tilskuddet udbetales efter de regler, hvorpå tilskuddet blev givet.</p> <p>Ved anmodning om restudbetaling skal der ikke foretages revidering af det oprindelige tilsagn i forhold til nye krav under CAP-reformen, hvorved ansøger risikerer, at det oprindelige tilskuds størrelse nedsættes eller bortfalder.</p>

	<p>Under CAP-reformen, vil der ikke længere kunne udbetales tilskud til naturområder eller til 3-meters bræmmer. Indgår sådanne områder i tilsagnsarealet, skal der derfor foretages en proportionel reduktion af tilskuddet svarende til disse arealer. Herudover, skal ansøger efterleve regler om konditionalitet og social konditionalitet og risikerer derved nedsættelse og i nogle tilfælde bortfald af resterende tilskud ved manglende opfyldelse heraf.</p> <p>Alle ansøgere bør sætte sig ind i, hvilken betydning modtagelse af en samlet udbetaling af resttilskud vil have på egne skatteforhold, dette ved eventuel henvendelse til skattemyndighederne.</p> <p>Alle ansøgere om årlig udbetaling under de 20-årige tilsagn om fastholdelse vil i udbetalingsbrevet for 2024 blive informeret om, at der vil være mulighed for at søge restbetaling i 2025. For ansøgere, der ikke er ejere af arealerne, vil det dog forudsætte en samtykkeerklæring fra ejer.</p>
Specifikke bemærkninger	
<p><u>Konvertering til nuværende CAP-reform periode:</u> Af høringsbrevet fremgår det, at tilsagn, hvor der ikke søges om restudbetaling, vil blive videreført til den nuværende CAP-reform periode. Gælder dette alle tilsagn inkl. dem, hvor den femårige tilsagnsperiode strækker sig udover 2025?</p> <p>I forlængelse af ovenstående efterlyser Landbrug & Fødevarer svar på, hvordan det i praksis fungerer, når restudbetalingen sker i henhold til det gamle regelsæt, men tilsagnsforpligtelserne strækker sig ind i den nye reformperiode med et andet regelsæt.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Tilsagnsperioden for de gældende tilsagn vil bestå uændret, medmindre der i 2025 søges om restbetaling med afslutning af tilsagnet i 2025, 2026 eller 2027.</p> <p>Øvrige tilsagn skal videreføres i 2026 og frem og vil dermed komme ind under CAP-reglerne for den igangværende reformperiode, hvor der overordnet vil være følgende ændringer. Det vil blandt andet betyde, at konditionalitetsreglerne vil gælde, herunder særligt at der skal være udyrkede 3-meters bræmmer langs vandløb og søer, og at arealer, der har tilsagn, der er givet til naturarealer, ikke længere kan modtage tilskud. Videre vil reglerne for social konditionalitet også være gældende.</p> <p>Disse og flere forhold vil blive nærmere beskrevet i vejledningen, der offentliggøres i forbindelse med ansøgningsrunden i 2025.</p>

<p><u>Beløb til restudbetaling:</u> Det fremgår af § 2, at der kan ansøges om samlet udbetaling af tilskud for de resterende tilsagnsår. Det fremgår dog ikke, hvordan størrelsen på den samlede udbetaling beregnes. Det er vigtigt at dette fremgår tydeligt – herunder om der er tale om den gældende årlige tilskudssats ganget med antallet af tilbageværende tilsagnsår.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Udbetalingen vil svare præcis til den udbetaling, der ellers ville blive udbetalt over en årrække. Er der tre år tilbage af et tilsagn på 5 ha med årlig betaling til omdriftssats, beregnet det således:</p> <p>3 X 5 X 3.500 = 52.500 kr. i restbetaling.</p>
<p><u>5-årig tilsagnsperiode:</u> Det fremgår, at alle tilsagn hvor der søges om restudbetaling vil blive konverteret til en 5-årig tilsagnsperiode. Jf. § 2, stk. 3 og § 3, stk. 2. For ældre tilsagn vil det teknisk set betyde, at tilsagnsperioden udløber tilbage i tid. Hvis tilsagnet er startet i 2015, vil det således udløbe i 2020, og hvis tilsagnet er startet i 2022, vil det først udløbe i 2027. Det er ud fra bekendtgørelsesteksten uklart, hvad dette konkret betyder for den enkelte ansøger. Det er væsentligt, at dette står helt klart, både i forhold til mulighederne for at søge grundbetaling til arealerne, i forhold til arealernes græsstatus, i forhold til opfyldelse af forpligtelserne på arealerne samt i forhold til ansøgers status som aktiv landbruger. Disse 3 forhold beskrives nærmere i de følgende tre afsnit:</p> <p><u>1. Mulighed for at søge grundbetaling:</u> Udgangspunktet i de 20-årige ordninger har været, at det er muligt at søge om grundbetaling til arealerne, også selvom arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser. Dvs. ved anvendelse enten af artikel 68 (forrige reformperiode) eller grundbetaling til projektarealer (artikel 4, i nuværende reformperiode). I udgangspunktet stopper muligheden for at søge om grundbetaling under disse undtagelsesbestemmelser, når tilsagnsperioden udløber, medmindre projektet kan vurderes at være direktivimplementerende. Der kan derfor være projektarealer, som ikke længere kan modtage grundbetaling, når tilsagnsperioden udløber. Det er vigtigt, at dette oplyses meget udførligt i den vejledning, der forventeligt udarbejdes i forhold til muligheden for restudbetaling. Det er i den forbindelse væsentligt, at alle tilsagnshavere har mulighed for at få vurderet, om deres projekt er direktivimplementerende, så det er muligt fortsætte med grundbetaling på arealet. Det skal være muligt at få denne vurdering inden fristen for ansøgning om restudbetaling. Alternativt skal der kunne søges med forbehold for, at projektet vurderes til at være direktivimplementerende. I den</p>	<p><i>Giver anledning til ændring i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Der er en fejl, når det af bekendtgørelsesudkastets § 2. stk. 3, 2. pkt., fremgår, at "Tilsagnet udløber dog allerede ved udgangen af det femte tilsagnsår, regnet fra datoen for tilsagnets begyndelse."</p> <p>Dette rettes til "Tilsagnet udløber den 31. august 2025."</p> <p>Det skal forstås således, at tilsagnsperioden for alle tilsagn afsluttes den 31. september 2025, såfremt ansøgning om restudbetaling imødekommes. Undtaget er dog de tilsagn, der først er påbegyndt i 2021 eller 2022, og for hvilke tilsagnsperioden først udløber i henholdsvis 2026 eller 2027 ved udløbet af det femte tilsagnsår, regnet fra datoen for tilsagnets begyndelse.</p> <p>Ad 1. Det er korrekt, at arealer, der ikke længere er dyrkbare som følge af et vådgøringsprojekt, kan oprette grundbetalingen, så længe arealet er i tilsagn. Hvis projektet samtidig er gennemført for at implementere vandrammedirektivet eller natura 2000-direktiverne, kan grundbetalingen på disse arealer også fortsætte efter tilsagnsperiodens ophør.</p> <p>Det kan oplyses, at samtlige tilsagnsarealer, omfattet af en 20-årig ordning, der blev anmeldt med 'Grundbetaling til projektarealer' i 2024, indgår i projekter, der bidrager til gennemførelse af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet, hvorfor en afkortet tilsagnsperiode ikke har betydning for, om der fortsat kan modtages grundbetaling til arealerne, også selvom</p>

<p>forbindelse ønskes også en generel opgørelse af, om der er projekter under eksisterende 20-årige tilsagn, som ikke forventes at kunne anerkendes som direktivimplementerende.</p> <p><u>2. Permanent græsstatus og opfyldelse af forpligtelser på arealerne:</u> Så længe de omfattede arealer indgår i et tilsagn, er tællingen af år i forhold til, hvornår arealet bliver til permanent græs sat på pause. Dette stopper imidlertid så snart tilsagnet udløber. Det vil sige, at det omfattede areal vil blive til permanent græs i løbet af de kommende 1-5 (6?) år afhængig af arealets græsstatus inden tilsagnet startede. For arealer, hvor den nye 5-årige tilsagnsperiode udløber i 2025, 2026 eller 2027 betyder det, at denne ændring fremadrettet kan få betydning for bl.a. beregningen af opfyldelsen af GLM- og andre krav på arealerne. Hvis arealerne er permanent græs vil de f.eks. ikke kunne indgå i beregningen af størrelsen på 4 pct. kravet, og de kan heller ikke anvendes til opfyldelse af 4 pct. kravet.</p> <p>Indtil arealerne bliver til permanent græs, vil de have omdriftsstatus og skal derfor indgå i beregningen af størrelsen på 4 pct. kravet. Det er vigtigt, at det fremgår tydeligt af vejledningsmaterialet, om der er muligt at anvende arealerne til opfyldelse af 4 pct. kravet når tilsagnet er udløbet. For tilsagn, der udløber før 2025, og hvor arealerne bliver til permanent græs før 2025, er det vigtigt at få afklaret, hvad dette betyder bagudrettet i forhold til opfyldelse af hhv. 4 pct. kravet og den tidligere MFO-forpligtelse. I den forbindelse er der bagudrettet en del tilsagnshavere, som har valgt at søge om en o-udbetaling af deres 20-årige tilsagn, for at kunne anvende arealet til opfyldelse af bl.a. MFO-forpligtelsen. Det er i den forbindelse væsentligt, at en eventuel teknisk ændring af arealets græsstatus til permanent græs ikke bagudrettet får betydning for de dispositioner, der tidligere har været lavet i forhold til opfyldelse af MFO-forpligtelsen og 4 pct. kravet. I en parentes skal det bemærkes, at Landbrug & Fødevarer mener, at 4 pct. kravet (det nye GLM 10 krav) skal afskaffes ligesom det er blevet i alle de andre EU-lande, og at det er vigtigt, at der findes en anden løsning for GLM 10 i 2026.</p> <p><u>3. Aktiv landbruger:</u> Hvis der er tilfælde, hvor det ikke længere er muligt at søge grundbetaling til projektarealer på</p>	<p>arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser.</p> <p>Landbrugeren kan undersøge, om det vådområdeprojekt, som tilsagnsarealet indgår i, er oprettet i korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2025'. I dette korttema har styrelsen digitaliseret realiserede vand- og naturprojekter, der bidrager til gennemførsel af ét eller flere af de tre direktiver.</p> <p>Dette vil blive nærmere beskrevet i vejledningen. Ad 2. Det er korrekt, at arealer fra året efter tilsagnets udløb vil fortsætte optællingen til permanent græs, og dermed at de på papiret skifter afgrødekategori tidligere end de ellers ville have gjort.</p> <p>Det vil også blive beskrevet i vejledningen.</p> <p>Som nævnt ovenfor, var det en fejl, at det fremgik af bekendtgørelsesudkastets § 2, stk. 3, at tilsagn ville ophøre efter fem år regnet fra tilsagnets start, såfremt ansøgning om restudbetaling blev imødekommet. Som angivet ovenfor er dette ikke korrekt, da disse tilsagn som udgangspunkt ophører i 2025.</p> <p>Det er således ikke relevant at forholde sig til problemstillingen om ændring af arealers status bagudrettet som følge heraf. Styrelsen skal beklage eventuelle misforståelser, der måtte være affødt af ovennævnte fejl.</p> <p>Som oplyst i svaret til 'Mulighed for at søge grundbetaling' ovenfor, indgår samtlige tilsagnsarealer, omfattet af en 20-årig ordning, der blev anmeldt med 'Grundbetaling til projektarealer' i 2024 i direktivimplementerende projekter. Derfor har en afkortet tilsagnsperiode ikke betydning for, om der fortsat kan modtages grundbetaling til arealerne, også selvom arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser.</p> <p>Ad. 3. Det er jf. ovenstående, styrelsens vurdering, at et valg om restudbetaling af 20-årige tilsagn for arealer anmeldt med 'Grundbetaling til projektarealer' i 2024 ikke vil ændre på arealets mulighed for at</p>
---	--

<p>arealet efter tilsagnsperiodens udløb, er det også vigtigt at være opmærksom på sammenhængen til reglerne vedrørende aktiv landbruger. Hvis en ansøger kun råder over ekstensivt drevne arealer, som f.eks. udtagne arealer, vil ansøgeren ikke længere kunne betragtes som aktiv landbruger, hvis ansøgeren ikke længere råder over arealer, hvor der kan søges grundbetaling til projektarealer. Det vil sige, at ansøgeren kan risikere ikke længere at kunne blive betragtet som aktiv landbruger (da f.eks. det alternative kriterium – at være medlem af register for gødningsregnskab – ikke kan opfyldes). Dermed kan der heller ikke søges grundbetaling til eventuelle ekstensive arealer, som godt kan opfylde de almindelige støttebetingelser for grundbetaling. Det er vigtigt, at disse potentielle konsekvenser beskrives i vejledningsmaterialet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at der generelt skal overvejes en justering af aktiv landbruger-kravet, så det sikres, at ansøgere kan fortsætte med at blive betragtet som aktive landbrugere efter tilsagnsperiodens udløb – det gælder også landmænd, der har søgt den nye ordning permanent ekstensivering, hvor tilsagnsperioden udløber efter ét år.</p>	<p>indberette arealet med 'Grundbetaling til projektarealer'.</p> <p>Vi gør opmærksom på, at der på en bedrift skal være et sammenhængende areal på minimum 0,3 ha, hvor der udføres en landbrugsaktivitet, ud over arealet anmeldt med 'Grundbetaling til projektarealer' for, at bedriften opfylder kriterie 4 for at være aktiv landbruger.</p> <p>Vi vil desuden gøre opmærksom på de øvrige muligheder for, at en ansøger kan få status som aktiv landbruger, der er defineret i Grundbetalingsbekendtgørelsen og beskrevet i 'Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer'.</p>
<p><u>Producentskifte</u></p> <p>Det fremgår af 5, stk. 2, at der evt. skal laves et producentskifte til ejer, så det er ejeren af ejeren der søger om udbetaling af restudbetalingen. Det er vigtigt, at der i den forbindelse ikke stilles krav om, at ejeren skal være aktiv landbruger, da der kan være situationer, hvor ejeren ikke har mulighed for at kunne opfylde dette krav.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Styrelsen planlægger ikke at stille krav om ejers status som aktiv landbruger i forbindelse med udbetaling af restudbetaling.</p>
<p><u>Sanktionering</u></p> <p>I tilfælde hvor den 5-årige tilsagnsperiode først udløber enten i 2025, 2026 eller 2027 er der brug for en afklaring af, hvordan det håndteres, hvis der i disse år sker misligholdelse af tilsagnsforpligtelserne. Det fremgår ikke af udkastet til bekendtgørelse.</p>	<p><i>Giver anledning til ændringer i bekendtgørelsen.</i></p> <p>Bekendtgørelsesudkastet udgør et supplerende sæt regler til de 20-årige tilsagnsordninger, der er omfattet af bekendtgørelsesudkastet jf. § 1. Bekendtgørelsesudkastet omhandler som udgangspunkt derfor alene muligheden for ekstraordinært at søge en samlet udbetaling af resterende tilskud i 2025, og under hvilke omstændigheder der kan ansøges om restudbetaling for gældende tilsagn. I forhold til manglende opfyldelse af betingelserne for tilsagnet under tilsagnsperioden finder de gældende bekendtgørelser for tilsagnstypen anvendelse.</p>

	<p>Der er efter, at bekendtgørelsesudkastet har været i ekstern høring, tilføjet nye regler i bekendtgørelsens § 3, stk. 3 og 4, om afgivelse af årlig erklæring om opfyldelse af alle betingelser for tilsagnet i perioden 2026-27 for de tilsagn, hvor tilsagnet er påbegyndt 2021 eller 2022, og hvor tilsagnsperioden skal udgøre mindst fem år. Manglende indgivelse af erklæring eller opfyldelse af betingelser for tilsagnet for hvert af disse år vil medføre et proportionelt bortfald på maksimalt en femtedel af det samlede tilskud, der modtages under tilsagnsordningen. (Svarende til den femårige tilsagnsperiode).</p> <p>For tilsagn, hvor der ikke ansøges om restudbetaling, vil betingelserne for tilsagnet skulle revideres i forhold til gældende regler for indeværende CAP-reform 2023. Disse ændringer er overordnet beskrevet ovenfor, ligesom de vil blive beskrevet i vejledningen.</p> <p>Mere detaljerede regler for revision af tilsagnsordningerne vil blive indeholdt i bekendtgørelsesregler, der udstedes med virkning fra 1. januar 2026.</p>
--	---